

Vergaderjaar 2014–2015

34 096

Wijziging van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren in verband met het verrichten van werkzaamheden op zondagen en feestdagen

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Algemeen

1.1 Inleiding

Een van de onderdelen van het actieprogramma van de Minister van Veiligheid en Justitie «Minder regels, meer op straat»¹ richt zich op de versnelling van de afhandeling van veel voorkomende delicten door samenwerking tussen politie en openbaar ministerie (hierna: OM). Door de politie en/of het OM wordt in een zo vroeg mogelijk stadium vastgesteld of zaken kunnen worden afgedaan en waar mogelijk wordt direct een afdoeningsbeslissing genomen. Deze werkwijze staat centraal in het programma ZSM. ZSM staat hier voor zo snel, slim, selectief, simpel, samen en samenlevingsgericht mogelijk.

In 2011 is ervaring opgedaan met de ZSM-werkwijze in 5 pilotregio's en bij de Centrale Verwerking Openbaar Ministerie (CVOM). Mede op basis van deze uitkomsten is een landelijke aanpak ZSM ontwikkeld en uitgerold. Tegelijk met de invoering van de ZSM-werkwijze in elk arrondissementsparket zijn de werktijden verruimd naar zeven dagen per week en 14 uur per dag.

1.2 Doel van de wet

De aard en organisatie van de ZSM-werkwijze maken een dagelijkse openstelling van het OM gedurende het gehele kalenderjaar, van 8.00 uur in de ochtend tot 22.00 uur in de avond, ook op zaterdagen, zondagen en feestdagen (7 x 14-uursdiensten) onvermijdelijk.

De huidige rechtspositieregelingen van de rechterlijke ambtenaren en rechterlijke ambtenaren in opleiding bepalen dat het opdragen van werkzaamheden op zaterdagen, zondagen en de bij of krachtens de

¹ Kamerstukken II, 29 628, nr. 238

Algemene termijnenwet aangemerkte algemeen erkende feestdagen² niet mogelijk is, tenzij het dienstbelang dit naar het oordeel van de functionele autoriteit onvermijdelijk maakt. Voor het werken op zondagen en feestdagen is dit neergelegd in artikel 40 van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren, voor het werken op zaterdagen in artikel 8c, vijfde lid, van het Besluit rechtspositie rechterlijke ambtenaren.

Zoals hiervoor al is aangegeven behoort binnen de ZSM-dienst het werken op zaterdagen, zondagen en feestdagen tot het normale werkproces bij alle arrondissementsparketten. In deze context is voor het opdragen van werkzaamheden in de weekeinden en op feestdagen feitelijk dan ook geen sprake meer van een bijzondere omstandigheid waarvoor een beroep op het dienstbelang aangewezen is. De voor het OM werkzame rechterlijke ambtenaren en rechterlijke ambtenaren in opleiding die in het werkproces van ZSM inzetbaar zijn, draaien mee in de 7 x 14-uursdiensten, ook op zaterdagen, zondagen en feestdagen.

In de vergadering van het Sectoroverleg Rechterlijke Macht (hierna: SORM) van 27 juni 2013 is daarom overeengekomen dat de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren en het Besluit rechtspositie rechterlijke ambtenaren in die zin worden gewijzigd dat het mogelijk wordt om de in de ZSM-diensten in te zetten rechterlijke ambtenaren werkzaamheden op te dragen op zaterdagen, zondagen en feestdagen zonder dat een expliciet beroep op het dienstbelang hoeft te worden gedaan. In ieder arrondissementsparket waar met de ZSM-werkwijze wordt gewerkt, wordt gestreefd naar een beperkt aantal daarvoor geselecteerde functionarissen dat structureel kan worden ingeroosterd in de ZSM-dienst. Deze selectie vindt zoveel mogelijk plaats op basis van vrijwilligheid. Het (verwachte) werkaanbod in relatie tot de inzetbaarheid van de groep die structureel kan worden ingeroosterd, kan vereisen dat ook anderen dan de aldus geselecteerde functionarissen incidenteel kunnen worden ingeroosterd, dan wel in geval van onvoorziene omstandigheden ad hoc kunnen worden ingezet. Indien de betreffende functionaris in deze gevallen aangeeft op bepaalde dagen niet te willen werken in verband met het belijden van zijn godsdienst, zal de werkgever hier zoveel mogelijk rekening mee houden door functionarissen in te zetten die niet aangeven daar een bezwaar tegen te hebben.

Daarnaast is in het SORM van 27 juni 2013 afgesproken een toeslag toe te kennen voor de inzet buiten de reguliere werktijden. Deze afspraak geldt dus niet alleen voor de zaterdagen, zondagen en feestdagen, maar ook voor de avonduren op weekdays. Voorts is afgesproken dat deze afspraken gelden voor alle in artikel 1, onderdeel b, onder 7, van de Wet op de rechterlijke organisatie genoemde rechterlijke ambtenaren, voor zover werkzaam bij een arrondissementsparket, en de eventueel bij deze parketten werkzame rechterlijke ambtenaren in opleiding.

Met de onderhavige wet wordt invulling gegeven aan deze afspraken voor zover deze zien op de aanpassing van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren. Het Besluit rechtspositie rechterlijke ambtenaren wordt gewijzigd met het Besluit rechtspositie ZSM.

In verband met artikel I, onderdeel A, van de Wet van 19 juni 2014 tot wijziging van de Wet op de rechterlijke organisatie en enige andere wetten in verband met de wettelijke regeling van de centrale verwerking openbaar ministerie (Stb. 2014, 225) en de wens om ook de hoofdofficieren van justitie, plaatsvervangende hoofdofficieren van justitie, senior officieren van justitie A, senior officieren van justitie, officieren van

² Algemeen erkende feestdagen in de zin van deze wet zijn: de Nieuwjaarsdag, de Christelijke tweede Paas- en Pinksterdag, de beide Kerstdagen, de Hemelvaartsdag, de dag waarop de verjaardag van de Koning wordt gevierd en de vijfde mei.

justitie, substituut-officieren van justitie, plaatsvervangend officieren van justitie, officieren enkelvoudige zittingen, plaatsvervangend officieren enkelvoudige zittingen, en de rechterlijke ambtenaren in opleiding die werkzaam zijn bij het parket centrale verwerking openbaar ministerie in te kunnen zetten op ZSM-diensten, wordt in artikel I van het onderhavige voorstel van wet geanticipeerd op de wettekst van artikel 1, onderdeel b, onder 7, van de Wet op de rechterlijke organisatie zoals die komt te luiden na 1 januari 2015.

1.3 Wijziging Besluit rechtspositie rechterlijke ambtenaren

Het Besluit rechtspositie rechterlijk ambtenaren wordt in die zin aangepast, dat het mogelijk wordt hoofdofficieren van justitie, plaatsvervangende hoofdofficieren van justitie, senior officieren van justitie A, senior officieren van justitie, officieren van justitie, substituut-officieren van justitie, plaatsvervangend officieren van justitie, officieren enkelvoudige zittingen, plaatsvervangend officieren enkelvoudige zittingen, en rechterlijke ambtenaren in opleiding, die werkzaam zijn bij een arrondissementsparket ook op zaterdag in te zetten voor ZSM-diensten, zonder dat hiervoor een beroep op het dienstbelang aangewezen is. Daarnaast zal in het Besluit rechtspositie rechterlijke ambtenaren geregeld worden dat er een toeslag wordt toegekend over de uren van de ZSM-dienst die liggen tussen:

- 18.00 uur en 22.00 uur op maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag;
- 08.00 uur en 22.00 uur op zaterdag en zondag en;
- 08.00 uur en 22.00 uur op algemeen erkende feestdagen als bedoeld in de Algemene termijnenwet.

Over de hoogte van de toeslag worden bij ministeriële regeling regels gesteld.

2. Financiële gevolgen

De kosten van de invoering van de maatregel, opgenomen in deze wet worden opgevangen binnen de voor de sector rechterlijke macht beschikbare middelen.

Administratieve lasten en bedrijfseffecten

Deze wet brengt geen administratieve lasten voor burgers, bedrijven of publieke professionals met zich. De in artikel 1, onderdeel b, onder 7, van de Wet op de rechterlijke organisatie genoemde rechterlijke ambtenaren en de rechterlijke ambtenaren in opleiding, voor zover werkzaam bij een arrondissementsparket, krijgen een toeslag wanneer zij buiten de reguliere werktijden worden ingezet. Het regelen van deze toeslagen vergt alleen enige aanvullende administratieve handelingen voor het OM als organisatie.

3. Consultatie

Over de inhoud van deze wet is in de Sectorcommissie rechterlijke macht de ingevolge artikel 51 van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren vereiste overeenstemming bereikt. Het College van procureurs-generaal, de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak en de Raad voor de rechtspraak hebben positief geadviseerd over een ontwerp van deze wet³.

³ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

4. Artikelsgewijs

Artikel I (artikel 40)

Zoals onder 1.2 *Doel van de wet* is aangegeven, is het thans alleen mogelijk om de rechterlijke ambtenaren en de rechterlijk ambtenaren in opleiding werkzaamheden op te dragen op zaterdagen, zondagen en de bij of krachtens de Algemene termijnenwet aangemerkte erkende feestdagen als de functionele autoriteit dit vanuit het dienstbelang onvermijdelijk acht. Voor het werken op zondagen en feestdagen is dit neergelegd in artikel 40 van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren.

Binnen de ZSM-dienst vormen de uren van 08.00 uur tot en met 18.00 uur op maandag tot en met vrijdag de reguliere werktijden (het zogenoemde dagvenster). De uren buiten het dagvenster worden aangemerkt als onregelmatige uren. Dit zijn de uren:

- gelegen tussen 18.00 uur en 22.00 uur op maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag;
- de uren gelegen tussen 08.00 uur en 22.00 uur op zaterdag, zondag en op algemeen erkende feestdagen als bedoeld in de Algemene termijnenwet.

Dit wijzigingsonderdeel voorziet erin dat hoofdofficieren van justitie, plaatsvervangende hoofdofficieren van justitie, senior officieren van justitie A, senior officieren van justitie, officieren van justitie, substituut-officieren van justitie, plaatsvervangend officieren van justitie, officieren enkelvoudige zittingen, plaatsvervangend officieren enkelvoudige zittingen, en rechterlijke ambtenaren in opleiding, die werkzaam zijn bij een arrondissementsparket, ook op zondagen en feestdagen kunnen worden ingezet voor ZSM-diensten.

Op grond van artikel 19b Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur voor rechterlijke ambtenaren en rechterlijke ambtenaren in opleiding nadere arbeidsvoorwaarden worden vastgesteld ten aanzien van het bepaalde in hoofdstuk 3 van de wet (Salaris en andere financiële arbeidsvoorwaarden). Op grond van dit artikel worden in het Besluit rechtspositie rechterlijke ambtenaren, regels gesteld over de toeslag die wordt toegekend voor gewerkte uren buiten het dagvenster ofwel de onregelmatige uren bij inzet voor ZSM-diensten. Dit zal gebeuren met het Besluit rechtspositie ZSM.

Voor wat betreft de mogelijkheid om hoofdofficieren van justitie, plaatsvervangende hoofdofficieren van justitie, senior officieren van justitie A, senior officieren van justitie, officieren van justitie, substituut-officieren van justitie, plaatsvervangend officieren van justitie, officieren enkelvoudige zittingen, plaatsvervangend officieren enkelvoudige zittingen, en rechterlijke ambtenaren in opleiding, die werkzaam zijn bij een arrondissementsparket op zaterdag in te zetten op ZSM-diensten wordt verwezen naar het Besluit rechtspositie ZSM, dat tegelijkertijd met onderhavige wet in werking treedt.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
I.W. Opstelten